

ABONAMENTUL

Pentru monarhie:
pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$, zi
cor. $\frac{1}{4}$, 4-50 fil.

Pentru străinătate:
pe un an 24 coroane
pe un an 12 cor. $\frac{1}{4}$, zi
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un sir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

Toți ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirii”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

La chestia instrucției populare.

S'a zis într'un număr anterior al „Unirii”, că instrucția, ce se face în școlile noastre populare — nu ne mulțumește și rezultatele de aceasta natură nu sunt în raport cu jertfele ce le aduce poporul nostru pentru școala sa.

S'a mai zis, că întreagă chestia a luat dela 67 încoace o direcție exclusiv materială. Străduințele oamenilor s'au concentrat asupra edificiilor corespunzătoare, asupra aranjamentului satisfăcător, salariile învățătorilor, grădina școlară, cuartir prescripționat de lege etc. Instrucția, partea spirituală a chestiunii, a rămas întotdeauna pe planul al doilea. Reformele, cari trebuiau introduse la pregătirea învățătorilor, la o potențare mai simțită în instrucție, la scăderea neștiinței de carte, nu au aflat teren prielnic în preocupările noastre pentru școala populară.

Articolul nostru a supărat după cum se vede mai întâiu pe învățători, deși în chestii de ordin principar oamenii, persoanele, ar trebui să fie mai puțin susceptibili. Un domn învățător a răspuns „invectivelor” noastre în „Românul”, altul în coloanele „Unirii”. Nu avem voie să deplasăm chestia școlară și din acest motiv continuăm a nesocoti orice susceptibilitate de natura aceasta ori din ce parte ar veni. În articolul nostru amintit orice om nepreocupat a putut să vadă, că nu am fost conduși de nici o patimă față de învățători ori de alți factori școlari. Adevărat, că în expunerile noastre învățătorii au fost mai deaproape atinși, dar numai în măsura, ce li-se cuvine,

ca ceice fac serviciile cele mai principale acestei instituții naționale.

Dar nu mai puțin am atras atenția tuturor factorilor asupra multor scăderi, de cari suferă instrucția noastră populară.

Suntem acum în situația de a mai întregi cele scrise de noi în aceasta chestie. Raportul ministrului de culte, apărut de curând ne servește cu următoarele amănunte privitor la școala populară:

În 1907 am avut 1170 școli gr. cat. românești, în 1912 1105.

Cu știința de carte stăm astfel: Au fost între cei de peste 6 ani — așadar obligați a umbla la școală — în comitatul Hunedoara: la 1900 24% știutori de carte, la 1910 33%. În comitatul Cojocnei la 1900 au fost 25% știutori de carte, în 1910 35%. În Solnoc-Dobâca la 1900 au fost 21% și la 1910—28%. Celelalte comitate locuite în covârșitoare majoritate de români se prezintă astfel:

Maramurăș la 1900 21%, la 1910 26% știutori de carte, Sălaj 32%—41%, Turda-Arieș 27%—37%, Alba-inferioară 31%—40%.

Indatăce un comitat are o populație mai mestecată, procentele se ridică, dar nu în favorul nostru. Din datele statistice de mai sus reiese, că comitatele locuite de români prezintă procentul cel mai mare de analfabeți. Noi stăm cu mult înapoia rutenilor, cari până acuma ne erau baremi scăparea, de câteori se făcea numărarea oilor necuvântătoare.

Dacă e posibil ca din 100 de români trecuți peste șase ani, să știe la 1910 numai 28 carte ori 26, ori chiar 40, când la alte națiuni știu

carte 80, 90, 100; poate-se oare zice, că stăm admirabil cu școala populară?

Departe de noi intenția de a învinui pentru acest dezastru al instrucției populare exclusiv învățătoria.

Noi vina o căutăm în sistem. Chestia instrucției populare așteaptă încă zorile unor noi orientări pe terenul spiritual.

Înființarea senatului școlar din Blaj cu scopul de a ușura administrația bisericească pe terenul școlar e o măsură insuficientă.

Nu știm întrucât va fi simțită instrucția populară existența senatului școlar. Și întrucât este de atunci controlul mai mare, rezultatele mai mulțumitoare și neștiința de carte mai redusă? Și nu știm, dacă chestia aceasta atât de importantă nu se mântue și acum more patrio cu cunoscutul burocratism, atât de binevenit nouă întotdeauna?

Clerul și poporul nostru credincios ar trebui pus în cunoștință asupra activității senatului școlar și asupra situației școlii populare, baremi la anumite intervale. E bine credem să se știe, câte școli avem, câte funcționează, câți cercetează regulat școala, ce progres s'a făcut și în ce a constat controlul?

Vom ști atunci spune cu certitudine cine este vina neputinții instrucției populare și întrucât ar fi justificată o reformă de natura aceasta. Înțelegem o astfel de reformă, ca senatul școlar să fie nu numai organ administrativ, ci o corporație îndrumătoare în chestii de școală și educațiune. Aceasta se poate face însă numai cu oameni par excellence de școală, pricepuți și energici.

Paresimi.

Liturghia sf. Grigorie Dialogul.

(Fine.)

Avantajul cel mare al acestei liturghii nu-l poate prețui nime, decât singur numai acel preot, care servește și a servit regulat aceasta liturghie. Câți preoți nu sunt, cari bunăoară în Paresimi încep spovedirile, spre pildă spovedește în următoarele zile din săptămână: Marți, Mercuri, Joi, Vineri — și pe toți îi cuminecă — ori Sâmbăta la liturghia morților, (ceace de altfel e corect) ori numai Dumineca. Acum să privim puțin mai de aproape viața sufletească a unui credincios. Posibil e, ca cel spovedit de Marți, Mercuri ori Joi să fie tot așa de curat sufletește pe Sâmbăta, când să cuminecă, ca cel spovedit numai Vinerea?

Eu cred, că nu e tot una și mai ales considerând viața țărânilor noastre într'aceea că te spovedești azi și te cumineci mâine și în aceea, că te spovedești azi și te cumineci aproape la săptămână!

Câtă ușurință nu e pentru un preot, cât bine sufletesc pentru credincioși, dacă preotul servește regulat aceasta sf. liturghie. Spre exemplu: mărturisește Marți, Mercuri cuminecă; mărturisește Joi, Vinerea cuminecă; mărturisește Vinerea și cuminecă Sâmbăta; mărturisește Sâmbăta și cuminecă Dumineca.

Mai adaug, că dacă s'ar celebra liturghia Inaintesfințitelor, am scăpa

și din chaosul ce l-a produs datina contrară intențiunilor celor mai mari de-a celebra liturghia sf. Ioan în toate zilele din paresim, introdusă aproape pretutindeni.

Vremile grele, prin cari trec credincioșii noștri și cei de acasă și cei de pe câmpul de luptă, pretind dela preoții noștri să-și facă dătorința acuma mai mult ca ori și când altădată. Poporul, fiind sub presiunea durerilor, netericirilor zilnice, azi este mai aplicat ca ori și când spre o perfecțiune morală, dar în aceeași vreme și spre o putreziune morală. E bine și e consult ca preotul conștiu de sine să știe prinde ocaziunea binevenită și deoparte și de alta, căci de nu, vor veni alți apostoli și vor predica alte dogme și credințe contrare, și poporul nostru setos va merge acolo, unde i-se îmbie apă de beut, neștiind alege între apa amară și apa dulce!...

*

Fraților preoți! Să lucrăm și să ne luptăm cu conștientiozitate și seriozitatea ce-o reclamă sfințenia statului nostru, — pentru a face primăvară în sufletele bunilor noștri fii sufletești!

Octavian German
preot.

Nota redacției. Cu cele expuse în articolul de mai sus redacția nu se identifică întru toate. Autorul voiește să facă icoana unor stări de lucruri, cari în biserică și la clerul nostru nu mai există. În răvna

de a îndrepta și împinteni pe alții la o muncă mai potențată, exagerează și generalizează viciile, dintre cari azi cele mai multe dacă în poveștile babelor mai există. Cetitorii noștri vor înțelege intenția bună, deși în felul acesta nu se poate atinge scopul urmărit. Facem atenție pe colaboratorii noștri, că articole de natura aceasta nu vom mai publica pe viitor, oricât de mult ar stărui frații pe lângă publicare.

Redacția.

Orfelinatul din Blaj.

Este incontestabil, un adevăr veșnic al psihologiei, că prin nimic nu se poate influența asupra oamenilor mai hotărâtor, ca prin fapte. Verba volant. Cuvintele, oricât de măiestrite, îndemnurile, oricât de stăruitoare, nu au puterea ce se desprinde din graiul vrăjit al unei singure fapte. Da, căci faptele rămân, grăiesc mai elocvent și îndeamnă mai cu putere ca orice cuvânt. Și cum mișcarea pentru orfelinatul nostru este curat o serie continuă de fapte grăitoare, nu e mirare, dacă pe urma ei fondul acestui măreț institut de caritate, sporește mereu și în proporții atât de frumoase.

Vistieria, unde se adună ofertele celor ce-și iubesc neamul și legea, ne descopere într'una nouă și nouă resurse, invenții ale sufletului stăpânit de mila orfanilor, și zi de zi, ne grăiește tot cu mai multă însufletire despre rezultatul colectelor sale.

FOIȚA.

Străinii și Regina Elisabeta.

Carmen Sylva

de Vico Mantegazza.

Acum trei ani, cunoscutul publicist italian *Vico Mantegazza*, trecând prin România, a avut onoarea să fie primit în audiență de M. S. Regina Elisabeta; și a publicat în „*Illustrazione Italiana*” un interesant articol, din care credem nimerit să reproducem mai jos câteva pasagii:

„În timpul celor câteva clipe pe care le-am petrecut în salonul alipit de camera în care se afla Suverana, am auzit venind din camera aceea, tic-tacul unei mașini de scris, care se opri în clipa când fui anunțat.

Persoana care scria la mașina de scris, era Regina însăși, care nu mai poate scrie cu mâna de când a fost operată la ochi.

Convorbirea începu deci printr'o dureasă intrare în materie:

— Câtă-va vreme, mi-a spus Suverana, am crezut că nu mai e nici un leac și că-mi voi pierde vederea.

Perspectiva aceasta m'a îngrozit și m'a abuciumat un timp. Acuma chiar ideea ope-

rației la care va trebui să mă supun în Octomvrie nu mă mai sperie.

Curtea tocmai luase doliu pentru moartea Regelui Greciei. Carmen Sylva al cărei păr alb și bogat contrasta cu îmbrăcămintea-i neagră, ședea pe o canapea, încunjurată de cărți, și isbutea să scrie câteva linii pe mesicioara ce se afla lângă Ea.

De aceea sunt cu atât mai recunoscător Augustei Regine că a binevoit, după două ceasuri de convorbire, să-mi dăruiască o fotografie care o reprezintă în mijlocul cărților sale, — și pe care-mi scria următoare cuvânt:

„Viața pe pământ nu reprezintă decât o clipă; meritul nostru este de a ști să transformăm această clipă într'o veșnicie”.

Cuvintele sale dau pe față, ca și intonația, o nuanță de misticism.

Regina a știut să ia din credință și din înălțimea sentimentului pe care-l avea despre îndatoririle Sale, puterea necesară, ca să învingă greutățile cari nu i-au lipsit, mai ales în primii ani ai domniei Sale, în decursul acelei perioade pe care augustul Său soț, o califică în memoriile sale: „Ani de grele încercări”.

„Am înțeles înălțimea sarcinii pe care o luasem asupra-mi, mi-a zis Regina, — și vorbește de vremurile trecute cum ar fi făcut o misionară.

„Când am pus piciorul în România pentru prima dată, situația nu era de loc ușoară. Nu trecea nici o zi fără să nu aducă o nouă greutate, fie înăuntru, fie înafară.

„Mulți n'au înțeles poate la aceea epocă cum am putut să primesc cu entuziasm și să consider ca o mare și nobilă misiune sarcina de a contribui la progresul și prosperitatea unui popor.

„Nimeni nu se gândea atunci că, mulțămită valoarea și admirabilelor sale calități, acest popor va reuși într'o zi să învingă toate greutățile și că România va ocupa locul pe care-l are astăzi în Europa, în ajunul celebrării celei de a 50-a aniversări a Domniei.

„Nimeni nu putea să-și închipue valoarea răsplatei pe care mi-o dă dragostea acestui popor care a înțeles că i-am consacrat viața întreagă.

„Ce frumos e să-ți arunci privirea înapoi, când te vezi ajuns la țintă și când știi că în curând va veni odihna, în sânul căreia te lași fără părere de rău... odihna de care nimeni nu se poate lipsi...”

„Încă dela sosirea sa în România, Regina Elisabeta avea idei foarte hotărâte asupra datoriilor sale de soție, și asupra vieții nouă ce se deschidea în fața Sa.

Așa, ultimele două zile ne spun, că în sprijinul orfelinatului pot fi puse serate declamatorice teatrale (ca cea din Noșlacul păr. Baci și a harnicului învățator Moldovanu din Orășia) și că se pot lua angajamente de a plăti după putință anumite rate lunare (ca inv. Roman din Șeulia Câmpiei). Alături de atâtea și atât de frumoase oferte ale singuraticilor, dintre cari remarcăm cu deosebită mulțumire sufletească pe acele cari trec peste una miie coroane, ultimele două zile mai încrează și oferte de ale societăților. Două din aceste vin din Turda (reuniunea femeilor și reuniunea meserieșilor) iar unul, cel mai bogat, dela banca „Câmpiana” din Mociul Câmpiei.

Aceste ar fi noile izvoare, — de cari sunt și multe și bogate pe întinderea provinciei noastre mitropolitane —, de unde, avem cea mai neclintită nădejde, lista de subscriere nu ni-se va retrimite cu un gest su-părător de neînțelegere a spiritului vremii.

*

Ultimele contribuiri sunt aceste:

Gheorghe Pop, consilier ministerial, dir. de finanțe în penz.	K. 2.000.—
„Câmpiana”, Mociu	1.500.—
Dioniziu de Șimon, propr. Sân-georzul de Câmpie	1.000.—

Regina Elisabeta comunică aceste idei Principelui Carol Anton de Hohenzollern, tatăl regalului său soț, — căruia îi scria: „Greutatea sarcinii pe care mă asum nu mă sperie, știindu-mă alături de un bărbat atât de tare și atât de curajos. Nu cer de cât să mă las condusă de dânsul, având convingerea că tot ceea ce îmi va spune să fac, va fi demn de laudă.

„Greutățile situației noastre vor strânge legăturile ce ne unesc, și luptele din afară nu vor putea turbura pacea căminului nostru.”

Carmen Sylva, care și-a conformat viața întreagă acestui program are dreptul de a privi cu o legitimă mândrie, alături de soțul său, mândra Românie, — și de a avea deplină încredere în viitorul noii sale patrii.

„Viitorul”.

Caesar non supra gramaticos.

Împăratul nu-i mai presus de gramatici.

Citatul acesta se referă la împăratul Sigismund, care, făcând o greșală de gramatică și fiind corectat de către arhiepiscopul Placentius, ar fi răspuns.

Ego sum rex Romanus et supra grammaticam.

Eu sunt rege roman și stau mai presus de gramatică.

Consuetudo quasi altera natura.

Obiceiul e aproape a doua natură.

Cicerone, De finibus, 5 25, 74.

Cornix cornici nunquam oculos effodit.

Corb la corb nu scoate ochii.

Macrobius, Saturnalia convicia, VII. 5.

MARIAN: >Dictionar de citate<.

Iosif Lita, protopop Hususân	K. 500.—
Valer Dăianu, notar Mihalt	400.—
„Reun. femeilor române”, Turda	150.—
Dr. Andreiu Pop avocat și soția. Huedin	100.—
Iosif Anghel și soția Lisaveta, Telechi-recea	100.—
Toma Suciu, inv. în penz.	100.—
Atanasiu P. Bologa preot, Sibiușel	100.—
Dela serata declamatorică teatrală aranjată în Noșlac de inv. R. Moldovan din Orășia	61.—
„Reuniunea meserieșilor” din Turda în amintirea v-prez. lor, Iosif Urcan	50.—
Iosif Moisil, prof. Bacurești	50.—
Alex. L. Lazarian, București	50.—
Andreiu Ilyés, inv. penz. Sân-georzul de câmpie	40.—
Alex. Șimon, Sângeorzul de câmp.	20.—
Mihailu Șimon, „”	10.—
Nicodim Murza și fam., Blaj.	20.—
Miron Roșu, soldat Colomea.	10.—
Filon Roman, inv. Șeulia de c. (ratele lunare pe 3 luni)	9.—
Simion Berzan, Blaj.	6.—

Suma K. 6.276.—

Suma din Nr. 27 „ 117.868.93

Suma totală . . . K. 124.144.93

Contribuirile pentru orfelinatul din Blaj, rugăm să se trimită: Administrației centrale capitulare Balázsfalva—Blaj. Cvitarea ofertelor o face comitetul executiv în organele de publicitate.

Presa din România în favorul orfelinatului din Blaj. — Ziarele din România ne aduc știrea plăcută, că ele au făcut apel la generositatea publică de a contribui în favorul orfelinatului proiectat la Blaj: „Adevărul” comentează nobila pornire din Blaj într-un prim-articol, scris de dl Dr. Ludovic Ciato din care dăm următoarele după „F. P. R.”: „Știm, că la Sibiu se va întemeia un orfelinat românesc pentru mititele jertfe nevinovate ale acestui crâncen măcel mondial, în acest scop s’au adunat și până acum sume însemnate atât dincoala cât și dincoace de Carpați.

Al doilea orfelinat românesc e proiectat la Blaj.

În acest scop câțiva fruntași din Blaj, au lansat un apel călduros. Sunt convins, că motive de ordin confesional, de rivalitate, nu joacă rol în chestiunea aceasta. Din parte-mi, am detestat totdeauna neînțelegeri și certele pe motive confesionale. Nimic mai stupid, chiar în timp de pace. Astăzi, în aceste timpuri de grea cumpănă pentru toți românii, ar fi o adevărată crimă!

Fără îndoială, al doilea orfelinat e o necesitate. Orfelinatul dela Sibiu, oricât de mare și de grandios ar fi, n’ar putea fi încapător pentru sutele și miile de orfani, cari plâng îndurerăți și cer mila și ocrotirea noastră. De altă parte, aglomerați în număr prea mare în acelaș loc, nu li-s’ar putea da îngrijire și educație îndestulătoare.

Părerea mea e că va fi nevoie de decentralizare: două orfelinate mari două centre la Sibiu și la Blaj, și în jurul acestor centre, câteva orfelinate mai mici în diferite orașe.

Apelul blăjenilor a fost primit cu mare entuziasm și presa națională de dincolo salută inițiativa aceasta cu cuvinte de bucurie și laudă.

În ziua primă s’a iscălit numai la Blaj 50.000 cor. Lista ofertelor a deschis’o, cu un gest de Mecenat mărinimos, vrednicul mitropolit dela Blaj, dr. Victor Mihali, dăruind 20.000 cor. Și toți intelectualii din Blaj au iscălit sume considerabile. Sint profesori dela liceu, cari deși modest retribuți au iscălit câte 1000 cor., dar nici unul mai puțin de 100 cor. Eri am aflat că episcopul dela Oradea-Mare, dr. D. Radu, a dăruit 40.000 coroane pentru acest orfelinat.

Fiind vorba dar de două orfelinate, cred, va fi just ca jumătate, sau o parte însemnată din sumele ce se colectează în România, să fie repartizată la Blaj

După cum sint informat, protopopul unit dr. I. Bălan (str. Esculap 5) a primit dela Blaj liste de subscripție.”

Din jur. — Vineri, la 10 crt. s’a ținut în Jidveiu o conferință, care merită atențiunea noastră.

Conferențiarul, dl Băthori J., medic șef al comitatului Târnava mică, a atins chestii de existență chiar, a țării întregi.

Pe stepele Rusiei, prin Bucovina, pe stâncile Alpilor câte vieți se sting, câți soldați să nenorocesc în acest infernal războiu; rândurile noastre să răresc, și tocmai pentru a preveni primejdia de a rămânea țara fără locuitori, dl conferențiar a insistat mult ca de acum să se ia toate măsurile necesare pentru umplerea golurilor, și anume să se ia toate remediile ca să se împedecă mortalitatea pruncilor cari nu ajung în vârsta de 5 ani.

A înșirat multe boale, precum și împedecarea lor, ce seceră trupurile plâpânde ale fragezilor copilași.

Învățătorii adunați în număr de 34, la majoritate români, apoi maghiari și sași, toți din subprefectura Hususăului, au dus cu dânsii bune îndemnuri din această conferință și toți au fost pătrunși de marea răspundere ce împovorează sufletele noastre de a veghea asupra destinului neamului și ale țării.

Președintele acestei conferințe dl Géza Fazakas a mulțumit ascultătorilor, ce s’au prezentat și surprins de bunul succes al conferinței, de interesul cald al învățătorilor, de tot neamul și de toată legea, a promis că va mai aranja astfel de conferințe. Noi vom urma cu drag astorfel de chemări.

Ioan Biriș, învățător.

Spania alături de puterile centrale? — Ziarele din Paris sunt îngrijorate, că după pășirea în acțiune a Portugaliei, Spania încă va eși din neutralitate și va păși alături de puterile centrale. Foaia „Liberal” din Madrid scrie, că comerțul maritim al Spaniei în mare stagnează și că războiul de submarine se va estinde și pe apele spaniale. „Epoca” declară, că Spania, după schimbarea actualelor evenimente, la nici un caz nu poate rămânea în neutralitate.

Partidul Octobrist pretinde program de pace. — „Berliner Lokalanzeiger” comunică. În dumă partidul Octobrist prin oratorul său a cerut să se denumească o comisie care în conțelegere cu membrii

dumei și ai consiliului imperial să compună punctele de pace ale Rusiei. Nici un partid din dumă nu e îndestulit cu activitatea politică a ministrului de externe rus și e părere generală, că nici espozeul mai recent alui Sasanov nu merită crezământ deosebit, fiindcă realitatea în punctele cele mai esențiale e în contrast cu declarațiile lui Sasanov.

Grecia va păși cu arma contra ententei. — Ziarele din București anunță: Foia „Mir“ din Sofia publică din sursă diplomatică știrea după care guvernul elin a declarat, că să va opune cu arma oricărei încercări, care tinde la ocuparea de nou teritoriu elin. Se crede, scrie „Mir“, că împătrita înțelegere, convingându-se de zădărnicierea acțiunii dela Salonic, își va retrage trupele din Macedonia.

Pentru ce luptă Italia. — În Camera italiană deputatul Canepa, în numele partidului reformist a cerut, ca guvernului să i se acorde putere deplină. De aceea partidele, cari nu sunt reprezentate în ministeriu să fie obligate ași da seama de acțiunile lor. Reformiștii sunt siguri de învingere, dar nu știu câte jertfe va mai pretinde. Primește declarațiile lui Salandra anunțate în Capitoliu, după cari războiul trebuie să aivă următoarele rezultate: apărarea italianismului, ocuparea fronturilor naturale ale Italiei, baze de operațiuni mai sigure pe marea Adriatică. Vom nimici supremația Germaniei ca ea să fie alături de alte puteri mari, dar nu suverana lor, numai astfel va fi asigurată pacea. Partidul intervenționist e contrar declarării de războiu imperiului german asemenea și trimiterii de trupe pe frontul ce se slăbesc trupele itallene cari luptă la francez prin frontieră.

Războiul european.

De pe toate fronturile se semnalează, că sunt în desvoltare lupte mari. Așa pe frontul apusean în 15 crt. francezii au dat mai multe atacuri, cu scopul de a reocupa culmile dela Mort homme, iar în Champagne s'au nizuț să împingă frontul german dela linia Verdun—Paris. Spre nord-vest de Reims și în Flandria s'au dat lupte vehemente de artilerie. Germanii au respins mai multe atacuri făcând prizonieri 150 ostași și capturând 2 mitralizeze. Asemenea s'au dat lupte întințite de artilerie la Roye Ville aux și în jur de Bois.

Rapoartele oficiale ne spun, că la trupele de sub comanda lui Pflanzer și Böhm, așa dară pe întreg frontul dela Bucovina și Galiția-ostică precum și o parte mică din Wolhinia, s'au dat duce violente de artilerie, ce sunt preludiul luptelor mari.

La Italia s'au dat lupte pe sectorul dintre San Martino și San Michele, unde, după comunicatul lui Cadorna, brigada italiană a prins 254 ostași, iar după rapoartele noastre din aceasta

brigadă au căzut 1000 ostași. În stil mic s'au dat lupte și pe frontul dela Isonzo. La frontiera Carintiei decurg lupte de artilerie.

Informațiuni.

I. P. S. părintele mitropolit Victor în 19 crt. cu acceleratul de seara a plecat la Budapesta unde va lua parte la conferența episcopescă ce va avea loc în decursul acestei săptămâni.

Moștenitorul de tron pe frontul italian Dela cartierul general se anunță, ca moștenitorul de tron austro-ungar a cercetat trupele cari luptă la frontul italian, pozițiile de artilerie și a decorat pe mai mulți ostași.

Episcopul din Alba-Iulia în Lugoj. Conte Măjlăth episcopul rom. cat. al Ardealului a cercetat în 15 crt. pe P. S. Sa episcopul Valeria al Lugojului. A fost un mare festival în biserică rom.-cat., la care au luat parte ambi arhieriei. Dimineața a fost serviciu divin separat pentru studențime la care liturgia a celebrat-o episcopul Măjlăth cu asistența episcopului Frențiu.

Informația o dăm după ziarul „Az Est“ și credem, că nu corăspunde pe deplin adevărului, va fi fost de față și P. S. Sa episcopul Valeriu, dar de sigur nu ca concedibrant.

Rectorul Universității din Cluj despre Carmen Sylva. Cunoscutul savant ungar Dr. Alexandru Márki, rectorul Universității din Cluj la recente promoții ce s'a ținut în Aula Universității din Cluj, a rostit o cuvântare de doliu pentru Carmen Sylva, regina mamă a Românilor. Profesorul Márki a scos în evidență marile calități omenești ce le avea augusta moartă. Relevând activitatea ei literară, constată ca pentru neamul românesc poate avea toată admirația oricine îi cunoaște, căci un neam care poate avea o regină atât de nobilă ca Elisabeta, mama răniiților, condus cuminte, își va putea realiza menirea în Balcani. Ca exemplu rectorul Márki aduse tinerilor promoția vieța Carmen Sylvei: Vieța pentru cultivarea inimii, a simțămintului, a jertfei-vieța, ca își are răsplata în însăși ființa ei.

Decorat. Dl. Ioan Raț cand. de notar originar din Blaj, care servește la artileria de cetate, a fost decorat cu medalia de bronz, pentru ținuta bravă și vitejia arătată în fața dușmanului.

Nou palat regal la București. Se anunță, că după încheierea păcii reședința regală de pe strada Calea Victoriei va fi distrus, iar în locul ei se va edifica un monumental palat regal.

Reîntoarcerea glotașilor bătrâni din România. Cetim în „Ujság“ din Cluj următoarele: Din Brașov se anunță că cu ocazia recrutărilor mai noi s'au reîntors din România mari grupuri de glotași bătrâni, români și săcui, cari de mai mult timp au petrecut în România unde își câștigau cele de lipsă pentru trai, iar acum mânăți de conștiință și iubire de patrie s'au reîntors ca să lupte pentru apărarea ei.

În Budapesta se asentează cei de 18 ani. În 11 Martie s'au conseris toți cetățenii din Austro-Ungaria și Bosnia, cari sunt născuți în 1898, iar asentările vor avea loc din 11 Aprilie până în 3 Maiu. La aceste recrutări sunt obligați să se prezinte supușii născuți în 1865—1897, cari la ultimele asentări nu s'au prezentat din anumite motive. Din 17—23 Martie 1916 se vor asenta toți medicii născuți în 1865 și mai tineri, indiferent, că au fost eliberați ori nu.

Dreptul de voluntar pentru tinerii de 18 ani. Numărul recent din foia oficioasă publică ordinațiunea ministrului de honvezi cu privire la dreptul de voluntar ce au glotașii cari sunt născuți în 1898. De acest drept se vor bucura toți glotașii cari frecventează cel puțin clasa VI gimnazială, sau reală, sau sunt pe cursul al II-lea comercial, sau clasa VI civilă, eventual cursul II dela pedagogie a-rea, cari cercetează ca privațiști clasa VI civilă, nu au drept de voluntar.

Concedierea soldaților pentru munca câmpului. Ministrul de honvezi a dat ordin comandanților tuturor regimentelor, ca să concedieze pe ostașii, cari nu se află pe câmpul de luptă, pe timp de cel puțin 3—5 săptămâni, și anume pe toți proprietarii, arăndașii, economii și pălmașii. Totodată se vor imprimata spre folosință în timpul concediului $\frac{3}{4}$ din caii erariali. Concediile se dau de comandanții regimentelor și au să fie cerute la raport. La cererea concediului la raport ostașii n'au nevoie de documente. Soldații boinavi sau cari se află prin spital, nu primesc concedii.

Cutremur de pământ. În 13 crt. s'a simțit în Făgăraș un cutremur de pământ care a durat 14 secunde. Sgnduiri puternice s'au simțit în Fiume, unde suprafața mării în urma cutremurului a crescut exundând asupra mai multor comune. În comuna Grizone au fost ruinate total 120 căsi și 120 stricate, iar în Bribicci au fost distruse 12 căsi. Daunele sunt enorme.

Necrolog. † Iuliu Pop de Lemény, paroh gr.-cat. după grele și lungi suferințe fiind împărțășit cu S. S. taine a muribunzilor la 11 Martie a. m. 7 ore în etate de 55 ani cu încredere în viața veșnică a sufletelor evlavioase. S'a dat sufletul în mâna Atotputernicului.

Osămintele pământeste ale defunctului sau binecuvântat și așezat la odihnă vecinică după ritul bisericeii gr.-cat. române la 14 l. c. 2 oră după amiaz în Kővárremete.

Odihnească în pace!

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suciu.

Aviz.

La subsemnata societate află aplicare imediată

un COMIS (calfă) în branșa de ferărie și băcănie.

„Consum“
societate comercială pe acții.